SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan **15 gld.**, za pol leta **8 gld.**, za četrt leta **4 gld.**, za en mesec **1 gld. 40 kr.**
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto **12 gld.**, za pol leta **6 gld.**, za četrt leta **3 gld.**, za en mesec **1 gld.** V Ljubljani na dom pošiljan veljá **1 gld. 20 kr.** več na leto. Posamezne številke veljajo **7 kr.**
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljà tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 215. V Ljubljani, v četrtek 22. septembra 1887. **Letnik XV.**

Čehi in Nemci.

(Dalje.)

Hud boj so bojevali češki zastopniki v deželnem in državnem zboru v minolih letih. Kot strašila so v spominu vsacega zavednega Čeha imena Schmerling, Herbst, Giskra, Hasner, Carlos Auersperg, Koller, Adolf Auersperg in Lasser. Ti so mejniki v obupnem boji umirajoče ideje o nemški hegemoniji. Zadnji žarki te ideje uničevali in žgali so cvetje sadú, kterega je češki narod sadil na polji pravega napredka in omike,

Boj ni še končan, bojne vrste zavzele so le druge postojanke. Sedanja nemška opozicija pokazala se je kot nemško-narodna stranka, med posameznimi frakcijami opozicije v bistvu ni nobenega razločka. Liberalizem nemških Avstrijcev je sicer skončal svojo vlogo, a postal je sredstvo tevtonskega nacijonalizma, ki se je vgnezdil v novem „nemškem klubu“. Možje kot: Herbst, Sturm, Russ in celó Schmerling ostali so v ozadji. Nemško politiko narekujejo sedaj kričači kot: Knotz, Pickert, Prade, Strache, Krzepek, Heilsberg itd. Takih krtov in tabontov bilo je tudi prej mnogo v nemško-liberalni stranki; toda ostali so v drugi vrsti, potegovali se niso za vodstvo, temveč pokorili se priznanim voditeljem svoje stranke. Svojih podlih strasti niso vsiljevali narodu, ponašali se niso z brutalnostjo, niti proglasili terorizem kot svoje načelo. To žalostno slavo so si priborili sedanji „nemški nacijonalci“.

Ti možje so vpeljali v državni zbor „die schärfere Tonart“. Svojim brezozirnim, pristranskim, krivičnim in strastnim postopanjem vplivajo tudi na zmernejše svoje pristaše. Vdati so se jim morali možje, kterih avstrijsko mišljenje in državniška zmožnost sta znana. Dr. Unger v gospodski zbornici in pl. Plener v zbornici poslancev stopila sta pod zastavo le-nemških taboritov.

Govori in neparlamentarni klici v državnem zboru značijo moralni propad teh političnih agitatorjev. Razžaljivo napadajo politične nasprotnike, ki se ne morejo zagovarjati javno v državnem zboru. Tù ne slišiš stvarnih dokazov in temeljitih razprav, marveč močna pljuča in trdne pesti skazujejo svojo izurjeno moč.

In kako naj sodi narod, misli človek, ki od daleč opazuje in zasleduje obravnave v državnem zboru, o takem postopanji, ki je nevredno priprostega človeka? Parlamentarizem zgubi vso veljavo. In koliko spoštovanja ima narod do postav, ki se sklepajo v tacih razmerah? „Verba movent, exempla trahunt.“ V avstrijski zbornici se prej niso vršili tako sramotilni dogodjaji; Bismarckovi čestilci so uvedli nove šege v dvorani državnega zbora.

Sedanja vlada ima vsaj nekoliko volje, da delí vsem narodom enake pravice, zato pa jo opozicija toliko strastneje napada. Ministerstvu očitajo vsakovrstne reči, a opravičevati ne morejo svojih trditev z nobenimi dokazi. Češkemu cesarskemu namestniku so očitali strankarstvo in samosilje, dokazovali pa s poročili, ktere so pobirali iz svojih lažnjivih listov. Kot „prosti zastopniki naroda“ klicali so v državnem zboru krono na pomoč. V ognji nekrvavega boja prorokovali so že Avstriji propad v bližnji prihodnosti in poveličevali „protestantsko nemško cesarstvo“.

Ministerski predsednik in drugi poslanci na desnici so jasno dokazali, da so vse trditve levičarjev o zatiranji Nemcev neosnovane in nevtemeljene. Toda mnogi levičarji ne znajo in nočejo trezno misliti, ne poznajo resnice in pravičnosti, ne avstrijske zgodovine. O tem pričajo ščuvanja in agitacije med prebivalstvom na Češkem. Nemški agitatorji na Češkem prirejajo žalostne izgrede in vzbujajo sovraštvo med narodi.

Nemci na Češkem imeli so vse, Čehi ničesa. Absolutizem in germanizacija potlačila sta češki narod in mu vzela najdražje svetinje človeške. Vzbudil se je češki lev, vstal iz groba češki narod in zahteval svoje pravo, ktero so mu kratila dolga stoletja. Pognalo je seme trdne korenine v rodovitni zemlji, rodoljubnih mož delo in rat občuduje svet. A ta trud, ta boj za opravdane pravice imenuje nasprotnik vladoželjnost; in to je ravno zmota, ki ovira trezno razsodbo ne le na Češkem, marveč po vsi Avstriji. Narodnostni boj razširil se je s češkega ozemlja tudi v druge avstrijske pokrajine. Nenemci so spoznali in čutijo, da niso narodi druge vrste, temveč da imajo enake dolžnosti, enake pravice v habsburški državi.

Narodnostni boj, ki se je pričel na Češkem, že nad dvanajst let odločuje v notranji politiki države in je imel že mnogo slabih nasledkov. Ko se je l. 1867 sklepala nagodba z Madjari, in se rodil nesrečni dualizem, pokazale so se žalostne posledice tega boja. Vredno je toraj, da ob kratkem pojasnimo svojim čitateljem zgodovinsko-politične in narodno-kulturne razmere med Nemci in Čehi. Veliki časniki sredne Evrope pišejo o razmerah na Češkem, kakor jih vidijo z nemško-židovskega stališča in tako pačijo javno mnenje. Ti hvalijo avstrijske razmere le tedaj, kedar so na korist kapitalistom in se strinjajo z lažnjivim liberalizmom.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. septembra.

Notranje dežele.

„Oesterr. Corr.“ je pisala, da vzlic vsemu hrupu po listih ne bo „Češki klub“ v državnem zboru ničesa storil proti ***naučnemu ministru*** zaradi njegovih naredb. Tej trditvi odgovarja „Moravská Orlice“, glasilo moravskih narodnih državnih poslancev: „Danes moremo odločno trditi, da je ona vest popolnoma neresnična. Gotovo je, da bo „Češki klub“ akcijo sklenil, da jo mora skleniti... Način in kakovost te akcije pa moremo mirno prepustiti svojim zastopnikom, ki so v prvi vrsti britko in žalostno iznenadeni“.

Ministerski sovet prepovedal je neki vse ***češke tabore,*** ki so bili napovedani na dan sv. Venclja. Vsiljuje se nam nujno vprašanje, ali bo vlada s tem dosegla ono, kar želi, namreč pomirjenje duhov.

LISTEK.

Dolenjski župan.

III.

Vkljub temu, da je bil dolenjski župan semtertje precéj neotesan, vendar-le ga je gospôda rada imela. Rad se je pogovarjal o tem in onem, vmes pa vedno kako burko iz svoje bogate zaloge izvlekel. Mislil je v svoji samosvesti kot premožen kmet, da se sme z vsakim človekom v eno vrsto staviti, bodi baron ali grof. Na sejmu v Zatičini ali „pri Kloštru“ — kakor ljudstvo pravi — prosil je gospoda od davkarije, ki je, po šegi prejšnjih desetletij, sprehajajoč se pušil iz prostorne pipe, naj mu dá mehúr, da si bo še on pipico natlačil, češ: „Vi, gospod, gotovo boljšega kadite, kakor mi ubogi kmetači“. Uradnik pa zarohní nad županom: „Pri meni ni ‚opalda‘ za tabak — tje pojdite, pa si ga kupite!“ Župan pa se tudi brž odreže: „Gospod prežlahtní, jaz dobro vem, da pri Vas ni ‚opalda‘. Če bi bila pri Vas opalda, bi jaz rekel: za 4 kr. tabaka sèm! Takó sem Vas pa le ponížno poprosil“. — Seveda je na to jedrnato pojasnilo precej dobil mehúr na posodo. Gospôda pa je razvidela iz tacih županovih odgovorov, da ž njim ni dobro češenj zobati.

Do svojih sosedov je bil župan dober in postrežljiv. Rad je dobro storil, če je le mogel. Pravdal se ni nikdar z nikomur. Pa vendar ga sosedje niso nič prav radi mogli, zató ker je s svojo satiro zdaj enega, zdaj druzega zapikaval.

Sosed ga vpraša: „Župan, kaka je bila kupčija na včerajšnjem sejmu: Ste prodali sivca?“ Župan odgovori: „Za take vole, kakor so moji, ni bilo še nikoli slabe kupčije. Še prej kot sem jih na somenj postavil, so mi jih Ljubljančani z rok sneli. Kaj misliš, da bo kdo take kosti kupoval, kakor so tvoji voli? Še za ‚živco‘ so preslabi!“ — Drug sosed vpraša: „Župan, kdaj bomo začeli deteljo kositi?“ Župan pravi: „Ti jo le kósi, šema, ki nimaš kaj živini v jasli vreči, ne pa jaz, ki imam še dva vozá stare detelje, táke, kakor cvetje“.

Zarad tacih nevljudnih opazk je župan zapravil ljubezen svojih sosedov. Spoštovali so ga sicer zarad starosti njegove in lepega premoženja — vendar pa priljubljen ni bil. Najrajše mu je šel vsak s poti, da ni kake zabavljice dobil pod nos.

Župan je bil tabakar in silno rad je pušil iz male, s srebrom okovane pipice. Le-te ni odložil, kakor edinole pri jedi in zvečer, ko je šel k počitku. Vstreči se mu ni moglo z ničemur tako, kakor če si mu prinesel zavitek dobrega tabaka ali kako finejšo smodko. Tisti čas, ko so Hrvatje tihotapili po Kranjskem, je tudi on skrivaj od njih jemal tabak za-se in za bližnje prijatelje. Enkrat bi bil kmalu prišel v veliko sitnost. Ravno sta dva tihotapca odložila pri županu svoje breme, kar pridehtí v eni sapi poslanec iz bližnje vasi, da so financarji tihotapcem za petami. Kaj storiti v tej naglici? Župan brž ves tabak potlači v prazne čebeljne panje, na videz z mahom žrela zamaši, a skliče skupaj štiri ženske iz bližnjih hiš in jim naloži vrh glav vsaki po dva panja, kakor da bi po tamošnji navadi čebele nesle na résino pašo v Bukoviško dolino. Župan gré, opirajoč se na svojo grčevko, naprej, ženske s čebelami za njim. Srečajo se s financarji. Župan jim vošči dober večer ter pové, da nese čebele v réso. Ker je bil znana oseba, ga finančni stražniki brez ugovora pustijo dalje. Voščijo mu povrh še dosti medú in voska, on pa srečo pri iskanji prepovedanega blaga ter odidejo vsaksebi. Drugo noč potem so deležniki tabak stehtali in vsak svoj del domú odnesli. Župan pa

Vspeh te ministerske naredbe pokazali bodo brž ko ne že prvi dnevi državnega zbora.

Vitez ***Schönerer*** ustanovljal je dné 18. t. m. v Inomostu svoj „Bauernverein“. Akademično društvo „Suevia“ bila mu je pri tem „častna garda“. Že v predvečer pričel je svoje delo s kozarci, pri tem pa napival Bismarcku ter spodbujal svoje plavičarske viteze, naj prepevajo nemške pesmi. Drug dan popoludne pa se je zbralo v napovedanem času in prostoru celih 100 mož, kterim sta na srce govorila dva kmetiča o pomenu „Bauernverein-a“. Koliko mesecev sta si belila glavi z govori, o tem molčé poročila. Slednjič oglasili so se tudi nekteri tirolski kmetje, da hočejo govoriti, a vitez Schönerer jim tega ni dopustil ter celó posestniku Klotzu iz Inzinga viteško zapretil, da ga bo posadil na cesto. Vsled tega hrup, vriš in menda tudi pretep. „Bauernvereinski“ vitez pa je ponosno s svojo „častno gardo“ odšel v drugo sobo, zapustivši za seboj večino zborovalcev; tam v skrivnem in varnem kotiči proglasili so svečano: „‚Bauernverein‘ je ustanovljen!“

Vnanje države.

V ***Bolgariji*** se varnost vedno manjša in neredi so vedno večji. Krasno se razcvita roparstvo. Angleški agent O'Connor s svojo soprogo in gost njegov, angleški poslanec Leegh, odpravili so se obiskat samostan Rilo pri Samakovu. Roparji pa so jim skazili to veselje, kajti vjeli so jih in zahtevali odkupnino. Rešili so se le s tem, ker so rekli, da so služabniki angleškega pooblaščenca. Vlada je brzo odredila, da mora žandarmerija zasledovati lopove. — Stranki Cankova in Karavelova ste se izjavili, da se ne bodete vdeležili volitve; temu pa oporeka okoliščina, da njuni agentje potujejo po celi deželi ter delujejo proti vladi.

Ruska vlada je za trdno sklenila, da bo povišala s prihodnjim letom davek od trgovinskih in industrijskih podjetij za prihodnjo trileto davčno dôbo. Državni dohodki v tem oziru pomnožili se bodo za 64 odstotkov, posamezniki pa bodo vsled tega morali plačevati podvojen davek, ki pa ne bo znašal niti 3 odstotke od čistega dohodka. — V Varšavi in Kovnu se hitro vršé zadnji čas utrjevanja in vojaške zgradbe.

Grof Herbert Bismarck poročal je ***nemškemu*** cesarju o izidu posvetovanj med kancelarjem in avstrijskim ministrom Kalnokyjem. Listi izražajo mnenje, da se bo bolj natančneje o vspehih tega sestanka zvedelo pri otvorjenji ogerskega državnega zbora. — „Nat. Ztg.“ prerokuje Koburžanu slabe posledice, ktere bo imel zanj manifest grofa Pariškega. Nemški politiki so razdraženi zaradi bojnega izzivanja orleanistov, princ Ferdinand pa bo prvi, ki bo drago poplačal kot član orleanske rodbine to postopanje svojega Pariškega sorodnika.

Francoskih vojaških vaj pri Saint-Galmierji vdeležil se je tudi Déroulède. Ves čas bil je na strani Boulangerja. Konečno rekel je Boulanger vojni, kakor se natančneje poroča, med drugim tudi sledeče: „Nikdar ne bodem nehal vedno in vedno vam svetovati: Napadajte sovražnika! . . . Konjikom pravim: Bodite več ko pogumni, bodite predrzni! Od tega je odvisen vspeh. Zadrvite se v sovražnika, kakor besna zver! Ni je armade, ki bi mogla vzdržati napad spuščenih (emballé) Francozov. S teorijami in vedami se danes v vojski malo opravi. Treba je brzim sklepom iz vojaka vse izzvati, karkoli je mogoče; in s francosko vročo krvjo dá se veliko opraviti . . . Zaradi tega nadaljujmo delo, saj je vse na korist Francije!“

V Londonu vršili so se dne 19. t. m. na trgu Lillie Bridge, v zahodnem predmestji ***angleške*** prestolnice, izgredi, kojih posledica bi bila lahko velika nesreča. Dva Angleža sta naznanila, da se bodeta ta dan mérila v teku za stavo ter sta pobrala vstopnino od 5000 ljudi, ki so radovedni pridrli gledat ta imenitni „sport“. Napovedana ura bije, veliko stav je za onega ali druzega gotovih, prebrisanih ptičkov pa ni. Vstopnino imava v žepu, sta si mislila, kaj bi se tedaj pójala ter péhala, in sta jo popihala. Ljudstvo godrnja, razsaja, in slednjič začne tekavnico, veliko poslopje, razdejavati ter jo na treh krajih zažge. Ogenj divja, ljudstvo rujove in razsaja, in to ti traja celo uro. Policija začetkoma ne opravi ničesa, konečno pa se jej vendar posreči, da s pomočjo požarne brambe ukroti razsajalce in ogenj. „N. Fr. Pr.“ imenuje ta dogodek „malo vstajo“. „Politik“ pa dostavlja: „Izvrstno! V Budejevicah se ni nobenemu človeku las zakrivil ter so samo kakih dvanajst razsajalcev zaprli, fakcijozni listi pa so pisarili na dolgo in široko, kakova vstaja je bila. Ako pa v Londonu cel trg razdenejo, poslopja požigajo in več redarjev ranijo, je pa pri ravno istih pisarjih to le majhna vstajica. Živela nemška doslednost!“

Iz pristašev Gladstone-ovih obstoječa ***angleška*** homerule-deputacija odšla je iz Dublina na svoje agitacijsko potovanje po ***Irski***. Namenila se je najprvo v Limerick, Londonderry in O'Magh. Razburjenost je pri ljudskih shodih vsled Michelstownskih dogodkov na vrhunci. Parnelovec Esmonde zasmehoval je zaničljivo vlado o priliki shoda pri Dalkey-ji ter jej pretil, naj le razpušča narodno ligo in prepoveduje shode, vršila se bodo pa zborovanja v zaprtih in utrjenih prostorih.

Na južnem ***Italijanskem*** razsaja grozno ***kolera.*** V Mesini zbolelo jih je dne 15. t. m. 257, 95 jih je umrlo, dne 16. t. m. 291 zbolelo, umrlo 141, dne 17. t. m. 170 zbolelo, umrlo 91. Med nesrečnimi žrtvami je kvestor Galimberti, mnogo uradnikov in zdravnikov. Draginja je velika. Zaradi pomanjkanja konj ležé mrliči nepokopani do 48 ur. Na javnih prostorih kuhajo vodo, da jo ljudje pijó ter se tako po mogočnosti obvarujejo bolezni. Vozove, na kterih prevažajo mrliče na pokopališče, spremljajo vedno vojaki, ker dostikrat se je zgodilo, da je narod napal vozove, zmetal rakve na kup ter jih sežgal. Kralj Humbert poslal je v pomoč 50.000 lir. Tudi v kaznilnicah razsaja kolera; vjetniki začeli so radi tega razsajati in le orožje jih je moglo siloma pomiriti. Grobokopi pretili so, da bodo vstavili delo; magistrat dovolil jim je po 15 lir mezde na dan. — „Wr. Allg. Ztg.“ poroča se brzojavno iz Rima dne 20. t. m. Danes po noči vrgli so neznani lopovi osem petard proti Vatikanu. Zločincev niso dobili. Vojaki zasedli so sv. Petra trg.

Ahmed Ejub kan razposlal je okrožnico ***afganistanskim*** kanom, načelnikom posameznih rodov in najimenitnejšim ulemom provinc Herat, Maimene in Mogulistan, v kteri jih pozivlja, naj se, spominjaje se dane mu prisege o zvestobi in vdanosti, pridružijo njegovi vojni, da se mu posreči izgnati iz dežele vsiljenca Abdurrhamana, ki je le plačan hlapec v službi Angležev. Videti hoče Afganistan zopet prost in neodvisen, kakor je bil za časa njegovega deda Mahomeda in očeta Šira Alija. Za to pa jim obljubuje, da jim bo po osvobojenji domovine zmanjšal davek, kteri je Abdurrahman skoraj podvojil, in jim dal večje pravice gledé samostojnega sodstva. Ob enem jim naznanja, da bo v kratkem izdal oklic Afganom, Turkom in Mongolom, da jih pozove, naj zgrabijo meč in se mu pridružijo. Na tej okrožnici podpisan je tudi Ejubov vezir in višji general Ahbar kan Bokharazi, znani zmagovalec pri Hilmendu.

---

je pozneje rad povedal, kakó je bil financarje za praznik naredil.

Dasiravno župan ni znal brati knjig in časopisov, poizvedel je vendar vse novice. Rad je povpraševal, kaj je novega po svetu. Marsikaj sta mu povedala Št. Viška gospoda kapelana, ki sta imela vselej pri njem zajutrek, kedar sta v Pungerški podružnici kaj opraviti imela. Ko sta do njegove hiše prihajala, je župan že pred vežo stal v svojih jirhastih hlačah s širocimi, spredaj sešitimi čezramniki, pipico v ustih in klobukom na levem ušesi ter prijazno vprašal: „Kaj bomo, ‚lužo‘ ali ‚škróbeža‘?“ Prvo je bila kava, drugo piščanec. Navadno so si drugo izbrali in „lužico“ materi županji prepustili.

Drugi vir novosti so bili županu orožniki, ki so se radi pri njem oglašali. Rad jim je postregel z vinom in žganjem, samó da je kaj novic izvedel o vojskah itd. Pa še drugo je imel župan pri tem za ušesi. Mislil si je, če bodo ljudje videli, da ti gospodje, s perjem za klobukom in puško čez ramo, v mojo hišo prihajajo, nihče se ne bo upal kako reč odnesti iz hiše ali kozolca. In res je to pomagalo. Župan ni bil nikdar okraden, dasiravno je bila hiša na samoti in skoraj sami stari ljudje pod streho.

Župan je imel sicer tudi puško v svoji spalnici, toda če bi bili prišli tatje v hišo, bil bi župan s puško v roki prvi zbežal. Enkrat samkrat je ustrelil na tatú, pa bi bil skoraj sam strahú umrl. Paglavci srednje starosti, kakoršnim po Témeniški dolini sploh le „pastirji“ pravijo, hodili so mu ponoči hruške obirat. Župan jim prvo noč zažuga, da bo streljal, če mu še v škodo pridejo. Drugo noč res čaka s puško na svojem mostovži, pa natresel je samó smodnika v cev, toliko da bi tatove oplašil. Luna posveti na vrt in župan res vgleda nekaj črnega med vejami. Pomeri, zgane s prstom in puška poči, da se mogočni strel razlega daleč tje po dolini — pa tudi pri tej priči pade nekaj težkega z drevesa na vrt. Županu je začelo tesno prihajati pri srci in silno ga jame skrbeti, če ni morda vendar-le tatú ranil. Kaj bo zdaj ž njim? Prijeli ga bodo, v ječo zaprli in Bog vedi kaj še vse. V tej skrbi zavpije na vrt: „Le vstani, le, vsaj sem v zrak vstrelil!“ Tat, ki se je bil od samega strahú s hruške zvalil in morda res mislil, da je kako zrno dobil za kožo, urno poskoči in steče po dolini. Odtistihmal župan ni hotel več streljati.

Izvirni dopisi.

Iz Kočevja, 19. sept. Prisrčen in ljubeznjiv bil je sprejem milost. vladike po vseh farah Kočevske in Semiške dekanije. Radostno zbiralo se je verno ljudstvo ter hitelo naproti višjemu pastirju. Mnogi slavoloki in razni pomenljivi napisi bili so dokaz in priče veselega dné, kamor so prišli ljubljeni knezo-škof.

Posebno slovesen bil je sprejem v Koprivniku, kjer je bil navzoč pisec teh vrstic. Milostnemu šli so naproti na kraj župnije mladenči na urnih konjičih in več druzih na vozéh. Strel in zvonjenje naznanja njih prihod, množica zbranega ljudstva, tej na čelu šolska mladina s šolskim banderom in cerkvenimi jih željno pričakujejo, belo oblečena deklica jih v imenu vseh spodobno pozdravi, na kar jim podá šopek svežih cvetlic, kterega so blagovolili prijazno sprejeti.

Peljali so se naprej pod velikim, lepo okrašenim slavolokom, postavljenim čez cesto pri vhodu v selo, na kterem so bila škofovska znamenja in vihrale zastave. Drug lep slavolok z lampijoni je bil postavljen sredi vasi. Pri vhodu v cerkev nad velikimi vratmi bil je napis: „Benedictus qui venit“, in v cerkvi pri presbiteriji visoko na oboku napis na eni strani „18 J. M. 87“, na drugi proti velikemu altarju pa „Salve!“ Visoko na zvoniku vihrala je 6 metrov dolga zastava, tudi več manjših je bilo na hišah. Na župnem stanu bil je okrašen napis: „Dobro došli!“ Slovesen dan sv. birme ostal bo vsem v spominu, posebno pa še izvrstni jedrnati govor milost. vladike. Tudi odhod bil je jako ginljiv, enoglasen bil je klic: Bog ohrani blazega, milostivega vladiko!

Iz Osilnice na Kolpi, 14. sept. Vsak marljiv oskrbnik, ki ima svoje gospodarstvo v pravemu redu, ter tudi najnižji služabnik, koji njemu izročeno dolžnost vestno izvršuje, zadovoljno živi, je vesel — kajti hvali ga dobra vest. Tudi Osilniška župnija — oziroma županija, more v tem oziru z opravičenim ponosom svetu naznaniti, da je popolnoma rešila svojo nalogo. Vsak čitatelj teh vrstic mi bode takoj priznal, kolike požrtvovalnosti, skrbi in truda posluževati moral se je narod že za časa zgradbe župnijske cerkve, ako le omenim, da morajo župljani vsled materijalnega primankljeja potrebnih dohodkov o zimskem časi v tujini si preskrbeti. „Čast, komur čast“, kajti prejšnji župnik č. g. Matija Videmšek razumel je ljudstvo ispodbujati k temu. Pod njegovim nadzorstvom storilo se je mnogo. A sam človek tudi ne more izvršiti vsega. Dobila je župnija Osilniška vrlega naslednika v tem oziru. Z odločno požrtovalnostjo sedanjega župnijskega oskrbnika čast. gosp. Franca Hoenigmana in gosp. župana Josipa Ožure bilo je lahko vstreči občnej želji vseh prebivalcev, da je omenjena cerkev dobila zopet izvanredno krasoto — nove orglje. Doslej ta župnija ni imela orgelj, akoprav je bila ustanovljena že pred 400 leti. Posrečilo se je tudi župniji, da je delo izročila domačima strokovnjakoma, gosp. bratoma Zupan iz Kamnegorice na Gorenjskem, koja sta svojo nalogo častno rešila. Sicer nisem poseben strokovnjak, ali vestno smem se izraziti, da omenjena gospoda orgljarja delata solidno. Vsled tega naj mi bo dovoljeno, da omenjeni izdelek po svojej vednosti površno opišem:

Orglje imajo 10 pevajočih in 5 pomožnih spremenov; v manualu s 54 in v pedalu s 24 A tipkami. Sestava je najnovejša s sapnico na stožec (Kegelladen). Meh je le eden, lahen, brez vsacega ropota, sestavljen iz dveh klinastih sesalk in jednega horizontalnega regulatorja, koji orgljam daje obilno mirne sape. Igralnik je jako okusno izdelan z lepo belo klavijaturo, finimi spremenovimi grabišči, na kojih se čitajo imena na porcelanu. Kolektivniki precizno delujejo v svojem poslu in kar hipoma menjavajo iz „piano“ v „fortissimo“ ali pa v „mezzoforte“, ne da bi bilo treba tiščati kterega z nogo. Tudi oktavna in pedalna kopula ste na svojem mestu, kajti brez težave in vsega ropota vežete svoje družnike.

Posebno pomenljiva je pa mehanika; čitalo se je že, da so jo Zupani uvedli po „Walker“-jevem uzoru kot 17. izdelek v Litiji, a sedaj pa v Osilnici. Težko bi bilo popisati, kako je na vseh gibih, vrtilicah, trikotnikih, ročicah in prevalih vestno izdelano, v najmanjših ljuknicah in gibih deloma z usnjem, deloma s sukno obloženo, ter pri igranji najmanjšega ropota ne slišati.

Vsa notranja oprava je trpežno, zunanja pa gotično izpeljana.

Naj samo le še to navedem, da od leta 1880., ko se je mlada tvrdka ustanovila, je Osilniški izdelek 18. in k tem jih bode prirastlo prihodnje leto 7, med temi 2 velika z dvema manualoma.

Opomniti mi je še velicega pomena za tvrdko, da 11. t. m., ko so mil. gosp. knezo-škof Ljubljanski blagoslovili župnijsko cerkev ter zakrament sv. birme delili, blagoslovili so sami sè svojim spremstvom na koru pri igralniku orglje ter pri obedu mojstroma se izrazili: „Bog blagoslovi vajino podjetje in vajin napredek, da bi še mnogo tako lepih orgelj in glasov napravila.“

Jaz se pa pridružim voščilu vrlih Litijčanov ter ž njimi na obrežji Kolpe zakličem tvrdki: „Sretna prihodnost!“

France Povše,
izpr. učitelj in organist.

Iz Gradca, 20. septembra. Shod odvetnikov, o kterem sem Vam nekaj vrstic že nedavno poslal, se tukaj vrši. Zbralo se jih je od blizo in daleč, vendar ne toliko, kakor so se jih nadjali. Razdelili so se na dva velika oddelka, kterih prvi se je pečal z raznimi vprašanji pravnega značaja, drugi pa z onimi, ki zadevajo odvetniški stan sploh. Ker so prva lajiku dolgočasna, deloma tudi neumljiva, hočem se pečati z drugimi vprašanji, ki se dotikajo odvetniškega stanu. Prvo vprašanje v tem oziru je bilo o varstvu zastopstva, kot predpravice odvetnikov. (To je, da bi pred sodnijo strank ne smel nihče zastopati, kdor nima odvetniškega značaja.) Dunajski odvetnik dr. Löwe oglasi se k besedi, rekoč, da je popolnoma proti duhu današnjega časa, če odvetniki nameravajo predpravice svojega stanu še pomnožiti. Če hočemo zastop pred sodnijo popolnoma na-se potegniti, morali bi pred vsem na to delati, da se spremené postave. Spremeniti bi se morali sumarna in bagatelna obravnava, to pa ravno dandanes ni mogoče. Zadosti naj bo, če konstatujem, da se dandanes odvetniškemu stanu hudo godi. Da, prav za vrat ga že držé. (?) Ali ni to zaušnica za nas, če so nas izključili od razsodeb v borzni zbornici? Kar se pa tiče zakotnega pisarstva, pa samo toliko rečem, da tisto ne škoduje toliko odvetnikom, kakor pravosodju samemu.

Dr. Schmidt pojasnuje škodo, ki jo delajo zakotni pisači pravosodju, in pravi, da se mu potrebno zdí to povdarjati. Postavodajalci so silno daleč preko cilja zadeli, kedar so občinstvu omogočili, da si sme nektere pravne zadeve samo oskrbovati. Na Nemškem in na Angleškem bagatelne razprave nimajo tako širokih mejá, kakor v Avstriji, in na Nemškem v bagatelnih zadevah razsojajo starejši, izkušeni sodniki, pri nas jih imajo pa najmlajši sodniki v rokah, pri kterih bi bila strankam prisotnost pravnega zastopnika še tembolj potrebna.

Dr. Mayer, tudi Dunajsk odvetnik, pravi, da je pri nekterih razsodbah že tako daleč prišlo, da so se izgojili lajiki za zastopnike, kakor če bi bili najeti za to. Če se juristom ne dovoli pristop k vsakojakim sodnijam, vtegne se s časoma izcimiti nekako zakotno pravo, ki bo na veliko škodo pravosodju. Le poglejte sledeč vzgled. Na Dunaji imamo trgovsko firmo, ktera posebno rada svoje blago na deželo na obroke pošilja. Kakor hitro pa kdo določenega obroka ne plača o pravem časi, izroči ga dotična tvrdka takoj sodniji po svojem zastopniku, ki ni jurist. Ta gospod stoji dan na dan s kakimi dvajseterimi tožbami pod pazduho pri c. k. okrajni sodniji, ktera mu je še celó lastno sobo odločila za stalno pisarno. Dotična tvrdka posebno na to gleda, ali je toženec poslal kakega zastopnika ali ne. Kakor hitro tožitelj vidi, da ima tožena stranka kakega odvetnika za pooblaščenca, takoj tožbo umakne.

Sklenila se je konečno resolucija: „Na osmem zboru avstrijskih odvetnikov izrekli so zbrani odvetniki svoje pravno prepričanje, da odvetniško pravo, podeljeno jim po § 8 odvetniškega reda, nima zadostnega varstva; da je dovoljenje dano privatnim osobam gledé zastopanja strank pred sodnijo v bagatelnih in sumarnih razpravah, še bolj pa to, da so odvetniki od zastopa pri raznih razsodbah izključeni, na veliko škodo odvetniškemu stanu, kakor tudi pravosodju samemu.“

Konečno se je sklenila tudi še resolucija, da v Avstriji ne more nihče med odvetnike biti sprejet, kdor nima tù domovinske pravice. Dalje naj se vpelje nekaka medsebojnost med Avstrijo in Ogersko, in pa ogerskim juristom, kterih je že mnogo čez potrebo, naj se odvetniški kruh tostran Litave nekoliko višje obesi.

Letno poročilo dijaške kuhinje v Ptuji

v samostanu čast. gg. oo. minoritov za šolsko leto 1886/87.

(Dalje)

Darovali so: g. dr. Mravljak Ant., odvetnik v Ljutomeru, 10 gld.; č. g. Skuhala Ivan, župnik v Ljutomeru, 12 gl. 75 kr.; č. g. Osenjak Mart., kaplan v Ljutomeru, 8 gld.; g. Šlamberger Ant., notar v Ljutomeru, 12 gl. 75 kr.; g. Kocbek Bošt., kontrolor v Ljutomeru, 8 gl.; g. dr. Špešič Jož., zdravnik v Ljutomeru, 2 gld.; g. Vavpotič Ivan, gostilničar v Ljutomeru, 4 gl. 5 kr.; g. Sršen Franc, trgovec v Ljutomeru, 4 gl. 5 kr.; g. Horvat Jož., nadučitelj v Ljutomeru, 1 gl.; gosp. Freuensfeld Jožef, učitelj v Ljutomeru, 1 gl.; g. Ivančič Jož., c. k. dav. prist. v Ljutomeru, 2 gl.; gosp. Cvahte Sim., nadučitelj pri Mali Nedelji, 5 gl. 70 kr.; g. Karba Iv., učitelj pri sv. Križi, Mur. p. 1 gld. 50 kr.; „Igralci v Ljutomeru“, 4 gld. 35 kr.; „Ljubenski Slovenci na gor. Štajerskem“, 40 gl.; č. g. Majcen Ferd., katehet v Ptuji, 10 gl. 50 kr.; g. Majerherman Al., nadzornik v Slivnici, 2 gl.; č. g. Matjašič Jur., stolni prošt v Mariboru, 5 gl.; čast. g. Meško David, kaplan pri sv. Petru p. Mar., 10 gl.; č. g. Meško Jak., župnik pri sv. Lovrenci v Slov. goricah, 10 gl.; g. Mikl. Tom., trgovec pri sv. Marjeti p. Ptuj, 1 gl.; č. g. Munda Jan., nabral pri Mariborskih bogoslovcih 5 gl.; č. g. Munda J., nabral pri Mariborskih dijakih 4 gld. 50 kr. č. g. dr. Muršec Jož., umir. prof. v Gradci, 25 gl.; Neimenovan 2 gld.; Neimenovan 1 gld.; „Ormožki okrajni zastop“, 80 gl.; „Ormožki rodoljubi“ poslali po g. Vrtniku Iv. v Ormoži 71 gl. 50 kr.

Darovali so: g. dr. Geršak Iv., notar v Ormoži, 15 gl.; g. dr. Žižek Ant., zdravnik v Ormoži, 5 gl.; g. dr. Omulec Iv., odvetnik v Ormoži, 7 gl. 50 kr.; g. dr. Petovar Ivan, odvetnik v Ormoži, 12 gld.; g. Šinko Jak., posestnik v Ormoži, 5 gl.; č. g. Cajnkar Jak., župnik v Ormoži, 10 gl.; g. Mikl Al., trgovec v Ormoži, 4 gl.; g. B. K. v Ormoži, 1 gl.; g. drd. Triller Drag., odvet. koncip. v Ormoži, 1 gl.; gosp. M. K. v Ormoži 1 gl.; g. Jakob v Ormoži 1 gld.; g. Edvard Karl, oskrbnik v Ormoži, 1 gl.; g. Potočnik Jakob, čevljar v Ormoži, 1 gl.; g. Vekoslav v Ormoži 1 gl.; g. Nedelko J. v Ormoži 1 gl.; g. Lenart J. v Ormoži 2 gl.; g. Ivan v Ormoži 2 gld.; Narodnjakinja v Ormoži 1 gld.; č. g. Osterc Fr., kaplan pri sv. Tomaži, 3 gl.; č. g. Pajtler Iv., kaplan pri sv. Lovrenci ob kor. žel., 1 gl.; g. Planinšek Mih., meščan v Ptuji, 1 gld. 60 kr.; g. dr. Ploj Jakob, odvetnik v Ptuji, 46 gl. 50 kr.; Posojilnica v Makolah 30 gl.; g. Poreger Ant. nabral pri dr. Žižekovem banketu v Ormoži, 7 gl. 80 kr.; g. dr. Prus Drag., zdravnik v Konjicah, 4 gld.; č. g. o. Prus Stanisl., minor. v Ptuji, 12 gl. 60 kr.; gdč. Rakuš Hed. pri sv. Barbari v Halozah, 2 gld.; č. g. Repič And., župnik v Kapelah pri Brež., 10 gl.; č. gosp. Robič Mat., umir. prof. v Gradci, 5 gl.; g. Romih Tom., mešč. učitelj v Krškem, 5 gld. 40 kr.; č. g. Roškar Fr., kaplan v Zavrči, 5 gl.; č. g. Sattler Iv., kaplan pri sv. Barbari v Haloz., 1 gl. 50 kr.; čast. g. Sever Jož., župnik v Zavodji, 5 gl.; č. g. Sevšak Vink., kaplan v Dvoru p. Vrbi, 5 gl.; č. g. Simonič Ivan, župnik v Št. Janži, dr. p. 1 gl.; č. g. Slekovec Matevž, kaplan v Št. Lovrenci, dr. p. 5 gld.; č. g. o. Sovič Al., župnik pri sv. Trojici v Haloz., 15 gld.; č. g. Sovič Jož. v Stopreah 1 gld.; č. g. Strajnšak M., dekan v Hočah, 10 gl. 83 kr.; č. g. Šalamon Franc, kaplan pri sv. Jurji n. Ščav., 3 gld.; č. g. o. Šalamun Kl., župnik v Vidmu p. Ptuj, 10 gld.; g. dr. Šegula Jak., odvet. koncip. v Postojini, 15 gl.; g. Šijanec Franc, nadučitelj v Št. Lovrenci v Slov. goricah, 1 gl. 20 kr.; čast. g. Šuta Roprt, župnik v Zavrči, 15 gld.; č. g. Tikrič Janez, novomašnik v Gradci, 1 gl. 50 kr.; g. Tratnik F. R., v Ljubljani 2 gl.; g. Terstenjak Ant., vrednik v Ljubljani, 65 kr.; g. dr. Turner Podgoj. na Dunaji, 10 gld.; Velikonedeljčan 10 gl.; č. g. Vrhovnik Iv., kaplan v Dobu, 2 gl.; gosp. Veselič Peter pri Veliki Nedelji 1 gl.; g. Veselič Fr. pri Veliki Nedelji 20 kr.; č. gosp. Wurzer Mat., župnik v Rušah, 5 gl.; X + 1 1 gl.; g. Zelenik Jož., odgoj. na Dunaji, 30 gl.; č. gosp. Zmazek Fr., župnik pri sv. Urbanu, 10 gl.; č. gosp. Zupančič Jak., kaplan v Št. Lovrenciji v Slov. gor., 4 gl.; g. Železinger Fr., profesor v Ptuji, 18 gld.; č. g. Žižek M., župnik v Belotincih, 1 gl.; g. Žnidaršič Jakop, profesor v Sarajevu, 5 gl.; č. g. o. Žvajgar Gab., gvardijan v Gradci, 5 gld.

Svota milodarov v denarji 984 gld. 23 kr.

(Dalje prih.)

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

(Dalje in konec.)

V Ljubljani, 20. septembra.

Župan dalje naznani, da je doposlala Praška občina poročilo o delovanji v zdravstvenih zadevah in mestnega fizikata za l. 1885, mestne občine Gradec, Štajer in Krakovo pa poročilo o občinskem delovanji l. 1886. Tržaški inženir Cesare Gombi doposlal je več izvodov brošure o železničnem vprašanji, posebno z ozirom na otvorjeno črto Trst-Hrpelje, ktero brošuro je gosp. župan razdeliti dal med ude stavbinskega in finančnega odseka. Slednjič opomni gospod župan, da je v zadnji seji mestnega zbora, ko se je razpravljala neka zadeva mestnega konjača Joras-a, opomnil mestni odbornik dr. Vošnjak, da se mu čudno zdi, ker se nekaj časa v mestni klavnici več ne zasledujejo ikrasti prašiči, in da ni umestno, da se tacih prašičev meso isto tako prodaja, kakor od zdravih prašičev, in ali je ta bolezen sploh zginila. Gosp. župan pravi, da je takoj pozval mestne živinozdravnike v klavnici, naj mu o tem poročajo. Iz došlega mu poročila je razvidel, da se zdaj res v klavnici zakólje dosti manj ikrastih prašičev in to od časa, kar se je izpraznila prej za ikraste prašiče v klavnici obstoječa zavarovalnica. Sedaj mesarji jako pazijo, da ne kupijo ikrastega prašiča, med tem, ko njim to prej ni bilo mar, kajti dobili so ikrastega prašiča iz blagajnice dobro plačanega. Razloček med prej in sedaj je le ta, da se vsak ikrast prašič, ki se konfiskuje, oddá mesto konjaču, svečarju. Prodajati pa se ikrastih prašičev meso ne smé, kajti to bi bilo protipostavno in se tudi ne more, kajti vsak ikrast prašič se polije s petrolejem, preden se oddá svečarju. Tudi sl. c. kr. deželna vlada, ki je posnela to zadevo po novinarskih poročilih, obrnila se je v posebnem dopisu do mestnega magistrata, naj se ji ta zadeva razjasni. Gosp. župan doposlal je c. kr. deželni vladi njemu izročeno poročilo klavniškega vodstva na ogled, s kterim se je deželna vlada popolnem zadovoljila in izrekla željo, naj bi se stvar na istem mestu, kjer se je sprožila, tudi razjasnila, da se o tej zadevi preprečijo morda med občinstvo zašli krivi nazori. Mestni zastop vzame to poročilo gospoda župana zadovoljno na znanje.

Podžupan Vaso Petričič poroča v imenu finančnega odseka o nakupu Andr. Trškanovega posestva Karolinski dvorec na barji za ljudsko šolo. Poročevalec pravi, da je mnogo še vknjiženega dolga na hiši, kar bi bilo vsekako potrebno prej vravnati, če hoče mesto kupiti hišo; tudi je treba vedeti mnenje tamošnjega šolskega vodstva, ali je poslopje za šolo sposobno ali ne. Poročevalec konečno nasvetuje, da se vsa zadeva vrne magistratu, da natančneje preiskuje in potem zopet poroča. Ta nasvet mestni zbor potrdi. Dr. Stare poroča v imenu finančnega odseka o dopisu deželnega odbora, ki želi nektere premembe pogojev za prodano mestno posestvo tik prisilne delavnice. Poročevalec nasvetuje, naj se vstreže zahtevi, da mesto na svoje stroške vzdržuje cesto na Poljanskem nasipu; drugi zahtevi pa, da bi se obe poti na desni in levi strani poslopja zaprli, pa mestni zbor vstreči ne more. Zbor pritrdi.

Podžupan Vaso Petričič nasvetuje v imenu finančnega odseka, naj proda tukajšnjemu mesarju g. Janezu Črnetu 400 □° mestnega sveta ob Poljanski cesti, ker si bode tam sozidal hišo, in naj se cena za □° po 2 gl. določi. Zbor pritrdi.

Podžupan Vaso Petričič poroča za finančni odsek, da je mestni magistrat kupil en del g. Josip Bokalovega vrta na sv. Petra nasipu za razširjenje ceste in plačal za isti 500 gl., kar mestni zbor brez ugovora odobri.

Mestni odbornik Murnik poroča v imenu stavbinskega odseka o razdelitvi parcele št. 196 v katastralni občini Poljanski na stavišča in o stavbinski črti za novo otroško bolnico. Poročevalec nasvetuje, da se prošnja odstopi magistratu v rešitev, ker razdelitev parcele za zdaj ni potrebna, kar brez ugovora obveljá.

V imenu policijskega odseka poroča dr. vitez Bleiweis-Trsteniški o računih za zdravila mestnim ubogim 1886. l. Računi iznašajo 872 gld. 7 kr., in se je dokaj prihranilo brez škode za bolnike, ker so se mestni zdravniki ravnali pri zapisovanji receptov po dotičnem ministerskem ukazu. Račun se odobri. Nadalje poroča ob vdeležbi mestne občine Ljubljanske pri VI. mednarodnem kongresu za higenijo in demografijo oziroma pri zboru za

štatistiko avstrijskih mest. Mestni magistrat je že pristopil kot ud temu kongresu in plačal dotični znesek. Ljubljansko občino pa bode zastopal dr. Staré, kteri potuje na svoje stroške na Dunaj; toraj se magistratu naroči, da mu izroči pooblastilo mestne občine.

Mestni odbornik Žagar poroča v imenu odseka za olepšavo mesta o prošnji drsalskega društva za dovoljenje gledé gradnje paviljona na drsališči pod gradom Tivoli in nasvetuje, ker bode ta gradnja služila v olepšavo temu kraju, da se gradnja dovoli in se drsalskemu društvu najemščina za sedem let podaljša, po preteku te dôbe bi odstraniti moralo drsalsko društvo paviljon na svoje stroške, ako bi bilo potrebno. Nasvéti se odobré, in javna seja sklene.

Domače novice.

(Veliki mojster nemškega viteškega reda), Nj. cesarska visokost nadvojvoda Viljem, imenoval je včeraj dosedanjega administratorja velike komende v Ljubljani grofa Pavla Beroldingen-a velikim komturjem omenjenega reda. Kot tak ima čast in pravice deželnih komturjev ter je tretji med dostojanstveniki tega reda.

(C. kr. poljedelsko ministerstvo) dovolilo je podpore 95 gold. za živinsko razstavo v Bohinji.

(Razpisane) so učiteljske službe: Na jednorazrednici v Šmartnem pod Šmarno goro; letne plače 450 gold., doklade 30 gold. in stanovanje; prošnje do dne 9. oktobra c. k. okrajnemu šolskemu svêtu Ljubljanske okolice. — Na jednorazrednici na Brdu; letne plače 450 gold., doklade 30 gold. in stanovanje. — Na dvorazrednici v Komendi druga učiteljska služba, plače 400 gold. in stanovanje; prošnje do 6. oktobra c. kr. okrajnemu šolskemu svêtu v Kamniku.

(Gosp. Auer-ov krompir) ob novi vojašnici dišal je prav posebno dvema delavcema, da sta si ga v vrednosti do 3 gold. nabrala, a pozabila ga plačati. Kazenska sodnija jima bo že povedala, po čem je krompir.

(Laž ima kratke noge!) Kar je lažnjivi dopisun „M“ nedavno v „Tagespost“-i o Kamniku in Kamniški železnici iz Ljubljane pisal, „Tagespost“ v št. 261. vse od besede do besede preklicuje — na poziv Kamniškega župana g. Fišerja. Prav je tako. Naj takim lažnjivim dopisom le povsod možje krepko na prste stopajo, pa jih bo kmalu konec. List se bo menda vendar naveličal — laži sprejemati, če tudi je pri zagrizenem liberalci tudi ta nada jako pičla.

(Ščuvanja proti jezuitom) je na Koroškem čedalje več, zlasti po nemških občinah. Te dni zdelo se je občini sv. Tomaž (am Zeiselberge) potrebno, pismeno pohvaliti Celovški mestni zastop, da se je proti knezoškofu in jezuitom uprl ter mu je poslala sledeče pisanje: „Naš občinski zastop se pridruži postopanju proti naselitvi jezuitov, kar namreč knezoškof dr. Kahn namerava v naši dragi domovini. Kar je v tej zadevi Celovški mestni zastop sklenil v svoji seji dne 23. avgusta t. l., s tem se mi popolnoma strinjamo, ter se odločno nemškemu, razsvetljenemu in za narodni blagor našega liberalnega glavnega mesta vedno nad vse vnetemu mestnemu zastopu za to njegovo izjavo, skleneno zaradi mirú na verskem in narodnostnem polji, najlepše zahvaljujemo.“ Da je število škofu nasprotnih občin vedno večje, ni nikakor po naravnem potu mogoče, pač pa se tako javno mnenje na umeten način napravlja. Liberalni aposteljni skrbé zanj. Patroni časnika „Freie Stimmen“ potujejo po deželi od kraja do kraja in župane proti škofu hujskajo. Navadno ima tak potujoč agent tudi že resolucijo v žepu saboj in druzega ne zahteva, kakor da jo župan podpiše, pa je zopet jedna več!

(O železnici Poličane-Slatina) se nam iz Maribora poroča: Tukajšnji civilni inženir gospod Wiesinger prosil je dovoljenja, da zgradi železnico z navadnim tirom od južno-železniške postaje Poličane v Slatinske kopeli. Če zgradbo dovolijo, založila jo bo Berolinska družba Soenderop & Comp. Proga bo dolga 14·3 klm. in bo stala 1,200.000 gld.

(Trgovina s češpljami.) Neki nemšk trgovec sklenil je v Mariborski okolici pogodbo za nakup toliko češpelj, kolikor jih gré v 25 železničnih vagonov. Ker se bodo češplje kar nasule v vagone, dala bo posleduje južna železnica na dnu s ploščevino obiti.

(Kupčija s sadjem) je tudi v Ormoški okolici v teku štirinajstih dni jako živahna. Nemci iz Bavarskega in Würtenberga plačujejo sadje za mošt „štartin“ po 12 do 14 goldinarjev. Nemci iz južnoogerskih pokrajin, vzlasti Podunavci, so tudi začeli na Mali Štajar po sadje prihajati. Le-ti pobirajo pa bolj namizno sadje in je plačujejo po 18 do 20 gld. „štartin“.

(Ustrelil se je) kancelist c. kr. okrajne sodnije v Podkloštru na Koroškem, Ludovik Lanker. Zakrivil je bil hudodelstvo izneverjenja in bi bil moral priti pred porotnike. Služil je že 40 let in je zapustil troje nepreskrbljenih otrok.

(Ljudsko šolstvo.) V naši državi tostran Litave imamo po najnovejših podatkih statistične komisije 17.416 ljudskih šol. Od teh jih je 16.440 javnih, 492 zasobnih s pravico javnosti in 484 brez te pravice. Na 7607 ljudskih šolah je pouk nemški, na 4319 češki, na 1544 poljski, na 1634 rusinski, na 535 slovenski, na 908 laški (!), na 61 rumunski, na 4 madjarski in na 451 ljudskih šolah mešan. Nemških ljudskih šol je več mimo prejšnjih let, gledé načina v poučevanji nasproti drugojezičnim šolam pa se je njihovo število nekoliko zmanjšalo. Leta 1871. bilo je namreč od vseh ljudskih šol 44·4% nemških, sedaj jih je le še 43·7% nemških ostalo. Češke so se dvignile od 23·8% na 24·8%; poljske od 6% na 8·9%; rusinske od 4·7% na 9·4%; slovenske nič. Laške so se zmanjšale od 7·3% na 5.2%. Najbolj se je zmanjšalo število šol z mešanim učnim jezikom, namreč od 9 2% na 2·6%. Na Češkem imajo Nemci 46·3% šol, na Moravskem 31·7%. V Dolenji Avstriji imajo Čehi jedno zasobno češko šolo in osem z mešanim učnim jezikom. Učiteljev in učiteljic na ljudskih šolah tostran Litave imamo ogromno število 54.467, od kterih je 42.512 učiteljev in 11.955 učiteljic.

Telegrami.

Piski, 22. septembra. Ko so se včeraj končale vojaške vaje, zahvalil se je cesar toplimi besedami nadvojvodu Albrehtu, vsem poveljnikom in armadi na sijajnih dokazih izvrstnega izvežbanja. Splošno mnenje je, da je cesar zeló zadovoljen.

Vel. Varadin, 22. septembra. Ministerski predsednik Tisza je včeraj govoril pred svojimi volilci, ki so ga navdušeno sprejeli. Pobijal je trditve, da je finančni položaj kritičen; skušal je dokazati, da je Ogerska od l. 1875 zeló napredovala na vseh poljih državnega življenja. Obljubil je, da bo zboljšal finance. Naglašal je, da želé mir vse evropske države, in utemeljeval upanje, da mir ne bo tako hitro rušen.

Rim, 21. septembra. Vestí o koleri so ugodnejše. Vlada je odstavila 5 profesorjev medecinske fakultete in več zdravnikov, ker so zapustili Mesino, ko se je prikazala kolera.

Dublin, 21. septembra. Vladna proklamacija ukazuje, da se zatré narodna liga v grofiji Clare in v nekterih okrajih grofij Leitrim, Galway, Kerry, Cork in Wexford.

Umrli so:

19. septembra. Ignacij Vodopive, poštnega sluge sin, 14 ur, Gosposke ulice št. 9, sl bost. — Avgust Obrekar, črkostavca sin, 1 mes., sv. Petra cesta št. 6, slabost.

20. septembra. Meta Podgornik, uradnega sluge žena, 56 let, Dolge ulice št. 3, Peritonitis.

V bolnišnici:

19. septembra. Ana Mek, delavka, 45 let, vsled raka.

Tujci.

19. in 20. septembra.

Pri *Maliču:* Baron Burton, zasebnik, z družino, z Angleškega. — Kupeček, Kerschdorfer, trgovca, z Dunaja. — J. Prinschegg, trgovec, s soprogo, s Štajarskega. — Stalzer, trgovec, s Štajarskega. — Jevniker, soproga okrajnega glavarja, iz Rudolfovega. — Loy, trgovec, iz Kočevja. — vitez Nadanlemsky, državnega pravdnika namestnik, z družino, iz Trsta. — pl. Schiwitzhofen, namestniški sovetnik, z družino, iz Gorice. — Wüst, Rambold, zasebnika, z Dunaja. — R. Holle, potovalec, z Nemčije. — Dr. J. Zindler, deželni sodniji nadzornik, iz Gradca. — M. Trifunar, posestnik, iz Srbije. — Wagner, major, iz Gorice. — grof Bognar, španski odposlanec, iz Gorice. — Dr Bainer, zasebnik, iz Pazina — V. Horniček, okrajni sodnik, iz Goriškega.

Pri *Slonu:* H. Kanne, potovalec, iz Švice. — Emilija pl. Zaillner, vdova odvetnika, z Dunaja. — W. Arco, uradnik, z Dunaja. — W. Terenčič, trgovec, z Dunaja. — Sabathiel, trgovec, z Dunaja. — Karola baroninja Grammond, zasebnica, iz Linca. — S. Pohul, potovalec, iz Budimpešte. — Dr. Sack in Malica, profesorja, iz Zagreba. — F. Moravec, posestnik, iz Makovca. — Lokatelli, potovalec, z Ogerskega. — Karolina grofinja Brigido, zasebnica, iz Gradca. — Julijana Sakl, kuharica, iz Gradca. — A. Gatsch, posestnik, s soprogo, iz Kostanjevice. — pl. Forte, zasebnik, iz Napolja. — Fabretti, zasebnik, iz Rovinja. — J. Dotsworth, zasebnik, iz Italije. — Zamparo, Schnabl, Traisinger, zasebniki, iz Tridenta. — Dr. Kuschar, zasebnik, iz Reke. — M. Pratter, zasebnica, z družino, iz Istre. — Albert, profesor, iz Monaka. — Danzer, Kopriva, Zodet, Buhakei, Klob, Trump, trgovci, z Dunaja. — A. pl. Pittoni, major, iz Gradca. — J. Pogačar, brzojavni višji oskrbnik, iz Gradca. — A. Petričič, stotnik, s soprogo, iz Karlovca. — L. Kollesch, potovalec, z Ogerskega. — J. Zechner, podjetnik, iz Brežic. — Anton Virant, trgovec, iz Rudolfovega.

Pri *Južnem kolodvoru:* A. Fuchs, trgovec, z Dunaja. — A. Reden, župnik, s Koroškega. — J. Krois, kapelan, s Kranjskega. — E. Pelikan, trgovec, iz Kamnika. — Koschutto, Bele, trgovca, s Štajarskega. — J. Rasnošnik, trgovec, iz Škofje Loke. — J. Modrijan, stotnik, iz Gorice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
21.	7. u. zjut.	733·81	+10·8	sl. vzh.	jasno	0·00
	2. u. pop.	735·08	+16·2	„	„	
	9. u. zveč.	738·26	+ 9·0	„	„	

Jasno, mrzel veter, zvečer zarija. Srednja temperatura 12.0° C., za 1·8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl.	30 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „	60 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „	55 „
Papirna renta, davka prosta	96 „	15 „
Akcije avstr.-ogerske banke	882 „	— „
Kreditne akcije	282 „	75 „
London	126 „	90 „
Srebro	— „	— „
Francoski napoleond.	9 „	94½ „
Cesarski cekini	5 „	95 „
Nemške marke	61 „	52½ „

Tržne cene

dné 21. septembra t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	5	85	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež, „	4	55	Surovo maslo, „	—	90
Ječmen, „	3	25	Jajce, jedno „	—	2⁵
Oves, „	2	60	Mleko, liter	—	8
Ajda, „	4	22	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	3	90	Telečje „ „	—	50
Koruza, „	4	55	Svinjsko „ „	—	60
Krompir, „	2	32	Koštrunovo „ „	—	36
Leča, „	11	—	Pišanec	—	45
Grah, „	12	—	Golob	—	17
Fižol, „	10	—	Seno, 100 kgr.	2	47
Maslo, kgr.	1	—	Slama, „ „	1	80
Mast, „	—	66	Drva trda, 4 □ mtr.	6	30
Špeh svež, „	—	60	„ mehka, „ „	4	10

Poslano.

Gospodu pl. Trnkóczyju!

Lekarju zraven rotovža v Ljubljani.

Naznanjam Vam sprejem 5 steklenic cveta za konje ali konjskega fluida.*) Ker se je ta od Vas narejen cvet za konje pri zunanjih boleznih pri mojih konjih tako izvrstno obnesel, zasluži da se po časopisih javno razglasi. Srčen pozdrav!

(45) *Anton Krašovic,*
posestnik.

Vrhnika pri Starem trgu poleg Rakeka, 3. jan. 1886.

Za notranje bolezni pri konjih, goveji živini, prašičih in ovcah, priporoča se pa **izkušeni Živinski prah** (1 zavoj 50 kr., 5 zavojev 2 gl.) Mnogotere ozdravila pri rabi tega živinskega prahú, kakor njegove dobrodelne lastnosti pri različnih boleznih, pripravile so živinske zdravnike in živinorejce do tega, da ta prah za prvo in najvažnejšo zdravilo rabijo ter se priporoča, da ga vsak gospodar pri notranjih živinskih boleznih takoj rabi, sploh da se ta prah zmeraj pri hiši nahaja. Izvrstno se rabi ta živinoredilni prah, ako živina neče jesti, pri krvni molži, kakor tudi za izboljšanje mleka.

Prodaja in razpošilja ga z vsakdanjo pošto **lekarna Trnkóczy,** zraven rotovža v Ljubljani.

*) Konjski fluid 1 steklenica 1 gl. — 5 steklenic samo 4 gl.

Za službo cerkovnika

priporoča se častiti duhovščini spreten mož, ki je enake službe že dlje časa opravljal. — Bolj natančno se izvé pri vredništvu „Slovenčevem“. (3)

Izdajatel in odgovorni vrednik Josip Jerič.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.